

1901-09-26

AFSENDER

Jens Ferdinand Willumsen

MODTAGER

Oscar Matthiesen

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Dansk

Afsendersted:

Meillerie (Frankrig)

Omtalte personer:

Thorvald Bindesbøll

Charlottenborg

Den Frie Udstilling

Det Kongelige Danske Kunstakademi

Vilhelm Hammershøi

Karl Jensen

P.S. Krøyer

Jacob Lachmann

Karl Madsen

Camilla Matthiesen

Carl Nielsen

Julius Paulsen

Juliette Willumsen

Omtalte steder:

Chamonix-Mont-Blanc, Frankrig

Charlottenborg, København, Danmark

Meillerie, Frankrig

Schweiz

Det Kongelige Academie for de

skjønne Kunster, København,

Danmark

Københavns Rådhus, Danmark

Arkivplacering:

J.F. Willumsens Museum

Arkivkasse: A/II/4 - M

Omtalte udstillinger:

1901-5-? - 1901-7-?,

Rådhusudstillingen (1901)

DOKUMENTINDHOLD

Willumsen håber, at Matthiesen kan blive på Berlingske, og han beklager, at Matthiesens dekorationsarbejde i Lachmanns villa er aflyst. Willumsen har været i Schweiz, hvor han har produceret over 50 akvareller samt et oliemaleri. Han lever i harmoni med Edith - så længe de holder dig fra Danmark - og han synes, han har udviklet en mere rationel og målorienteret tilgang til kunst. Willumsen beklager sig over, at hans kunstnerkollegaer aldrig reflekterer over kunst i deres breve. Derudover kritiserer han et udpluk af den danske kunstelite.

TRANSSKRIFTION

Meillerie. Savoie. France

26 Sept. 1901.

Kære Matthis.

Det gør mig virkelig ondt at høre, at det ikke bliver til noget med Din Dekoration paa Lachmanns Villa. Jeg ved hvad Skuffelse er og hvad Nedtrykthed den giver. Jeg synes at vi snart skulle have Medgang, alle vi, som hører til samme forkuede Generation. Og dog arbejde vi i Haabet, som aldrig opfyldes. Lever i Troen paa os selv, og glæder os over os selv naar vi synes vi gaar fremad i vor Kunst; Lønnen er ikke materiel; men maaske saa meget mere sublim. Jeg haaber Du maa beholde Berlingske, thi Du gør megen Nytte for os ved at have den Stilling. Jeg har jo ikke kundet følge Dine Skrivelser der;

for jeg har jo været bortrejst den meste Tid; men gennem andre har jeg hørt om Din rigtige Dømmekraft og udvidede Syn. De to Artikler Du har skrevet om mig, om Porcelainet og om Gravmonumentet har sikkert gavnet min Stilling meget og jeg er Dig meget taknemlig for dem. Om nogle faa Dage rejser jeg herfra til Chamonix ved "Mont Blanc" for at gøre nogle Studier der.

Jeg har i disse Par Maaneder jeg har været her i Sweitz faaet bestilt en hel Masse, gjort over 50 Aquareller, 1 Oliebillede og paabegyndt et Par andre og derved gordt Begyndelse til Arbejde, hvis Fuldendelse vil vare hele Vintren.

Men hvad særligt Gavn saadant et

Rejseliv medfører er, at man igjen bliver iagtagende, bruger sine Øjne, og lægger god Grund til det kunstneriske Sprog. At sidde formeget stille hjemme, gør En formeget indadvendt og følede. Og megen Følelse er i al Fald ikke den afbildende Kunsts Maal. Jeg føler og ser at jeg saaledes har gjort store Fremskridt i de sidste to Aar; Mine Maal er højere og mine Evner til at udføre dem er større, jeg tager sundere og fornuftigere (mere

rationel) fat. Jeg tænker altid med Morskab paa en af mine nærmeste Kunstvenner, der begynder paa en Figur, ved at begynde med et Smil i den ene Mundvig.

Naar jeg har været i Chamonix, maa jeg vel tage hjem? Det bliver en Gang i sidste Halvdel af Oktober. Her er ikke godt længere at være, her i Bjærgene, det regner saa meget. Og skulde jeg rejse, skulde det være ned i Syditalien; men der kan jeg ingen Penge tjene til mine Livsfornødenheder.

Jeg har slet intet hørt om Raadhusudstillingen, skøndt jeg har staaet i Correspondence med vore Venner Kunstnerne, imens den har været aaben. Naar jeg faar Breve fra disse Venner (Dig undtagen naturligvis) saa skulle man sku ikke tro at det var Kunstnere som skrev, aldrig et Ord om Kunst, om deres Maal, om deres Forsøg, om deres Resultater, om andres Resultater. Ikke et Ord har jeg hørt om sidste frie Udstilling. De skrive "om Kunst vil jeg ikke skrive". Jeg erindrer det gamle Ord: "Hvad Hjærtet er fuldt med løber Munder over af med." Man skulde paa deres Breve tro at de var Politikere eller agtværdige Haandværkere. Naa. Du skriver om Karl Madsen at han vil komme til at skade os meget; Kære han har skadet os meget. Han (er) en af mine stærkeste Modstandere. Og derfor pusler det ret ofte min Hjerne hvorfor han engang for et Par Aar siden drak Du'es med mig. Han er som Karl Nielsen siger af Udseende en Smudsredaktør. Jeg synes han desuden ser pervers ud.

Men naar Manden bliver sat over Udstillingen maa han jo have sin Vilje. Karl Jensen er hans Svoger, en smagfuld Ubetydelighed, han er for Ubetydelig til at kunne begaa Smagløsheder. Hammershøj er en god Ven af mig og vil give ham det bedste jeg kan, han har meget Skønhed i sine Ting. Men hans Ting virke altid paa mig, som saa

jeg paa et smukt Lig. Jul. Paulsen er en rigtig rutineret Fyr, som naar man ser igjennem en lækker tillavet Farve, som forøvrigt oftest har en harsk Smag, ellers intet har af Værdi.

En anden Mand som ogsaa er farlig, for en stor Del af os unge, er Bindesbøll. Tag Dig i agt for ham, jeg tror forøvrigt han er klædt af og mest til Grin.

En tredje Mand er Krøyer, som under Venskabsmaske med alle, som den feterede bedste, største danske Kunstner, som den fortrinlige Kamerat og Ven og Radikaler, skader os unge i en utrolig Grad. Fra mit Samarbejde med ham i Pariserkomiteen lærte jeg ret hans Sindelag at kende og Gud skal vide at jeg fandt ofte Lejlighed til at give ham paa Puklen. Om det var deraf at han blev syg, tror jeg ikke; men det hjalp i al Fald til at fremskynde hans Sygdom. Han er Danmarks største Kunstjoulør. Taskenspiller i

Penselføring, Et Portræt, værsaaartig, i fire Penselstrøg, "naar jeg er aller heldigst". Naar han ikke er heldig i sit Trik er der ikke meget tilbage. Han er Ven med højre Ministeriet, han er Ven med Akademiet, med Charlottenborg, med Frie Udstilling o.s.v. Med alle Grossererne, Thi at man kan lave Portræt i 4 Strøg, det kan alle forstaa maa være storartet. Fra Juliette har jeg faaet et Par Breve og de synes at aande af Haab i Anledning af at jeg kommer tilbage. Det er disse Familiehistorier som gør mig mest angst for at komme tilbage. Jeg føler mig i Grunden saalykkelig her under disse ensomme Forhold fuldt op af Arbejde, og med Følelsen af engang at skulle kunne være sammen med en smuk Pige som jeg elsker, og sammen med hvem alt synes at være Harmoni, – naar jeg blot holder mig fra Danmark.

Hvad før er vokset i mig og ved mig, er vokset med Energi og med Kamp. Jeg er nu bekrandset med Fredens Oliegren og med Kærligheds Magt synes nu alt at vokse uden Anstrængelse. Jeg har kysset Skønhedens Klædebons yderste Hjørne.

I har det ogsaa godt sammen, alle I.

Mange Hilsner til Din Kone og Dig selv.

Din Ven

Willumsen

poste restante

Charmonix France

OMTALTE VÆRKER

- J.F. Willumsen: *Forældrenes Gravmonument* (1900). ■ranit, 288 x 149 x 82 cm. ■vestre Kirkegård, København

Meillerie . Savoie . France

26 Sept. 1901.

Kære Matthis.

Det gør mig virkelig ondt at høre, at
det ikke bliver til noget med Din Dekora-
tion paa Lachmanns Villa. Jeg ved
hvad Skuffelse er og hvad Nedtrykket
den giver. Jeg synes at vi snart skulle
have Medgang, alle vi, som hører til
samme forkuede Generation. Og dog
arbejde vi i Haabet, som aldrig opfyldes.
Lever i Troen paa os selv, og gleder
os over os selv naar vi synes vi gaar
fremad i vor Kunst; Lønnen er ikke
materiel; men maaske saa meget mere
sublim. Jeg haaber Du maa beholde
Bergingske, thi ^{Du} gør megen Nytte for os
ved at have den Stilling. Jeg har jo
ikke kunnet følge Dine Skriverier der;

for jeg har ~~ja~~ været bortejst den
meste Tid; men gennem andre har jeg
hørt om Din rigtige Dømmekraft og
udvidede Syn. De to Artikler Du
har skrevet om mig, om Porcelænet
og om Graamonumentet, har sikkert
gaaet min Stilling meget og jeg
er Dig meget taknemlig for dem.

Om nogle faa Dage rejser jeg herfra
til Chamorix ved "Mont Blanc" for at
gøre nogle Studier der.

Jeg har i disse Par Maanedes jeg
har været her i Sveitz faaet bestiet
en hel Masse, Gjort over 50 Aquareller,
1 Oliebillede og paabegyndt et Par andre,
og derved gørdt Begyndelse til Arbejde,
hvis Fulden delge vil vare hele Vinteren.

Men hvad særligt Gavn saadant et

Rejselin medfører er, at man igjen bliver
objectiv iagtagende, bruger sine Øjne,
og lægger god Grund til det kunstneriske
Sprog. At sidde formeget stille hjemme,
gør En formeget indadvendt og følelse.
Og megen Følelse er i al Fald ikke
den afbildende Kunsts Maal. Jeg
føler og ser at jeg saaledes har gjort
store Fremskridt i de sidste to Aar;
Mine Maal er højere og mine Evner til
at udføre dem er større, jeg tager sundere
og fornuftigere (mere rationel) fat. Jeg
tænker altid med Morskab paa en af
mine nærmeste Kunstvenner, der begynder
paa^{en} Figur, ved at begynde med et Smil
i den ene Mundvig.

Naar jeg har været i Chamionix, maa
jeg vel tage hjem? Det bliver en Gang.

i sidste Halvdel af Oktober. Her er
ikke godt længere at være, her i Bjærgene,
det regner saa meget. Og skulle jeg
rejse, skulde det være ned i Syditalien;
men der kan jeg ingen Penge tjene til
mine Livs fornødenheder.

Jeg har slet intet hørt om Raadhusud-
stillingen, skøndt jeg har staaet i Cor-
spondence med vore Venner Kunstnerne,
imens den har været aaben. Naar
jeg faar Breve fra disse Venner (Dig und-
tagen naturligvis) saa skulle man sku
ikke tro at det var Kunstnere som skrev,
aldrig et Ord om Kunst, om deres Maal,
om deres Forsøg, om deres Resultater, om
andres Resultater. Ikke et Ord har
jeg hørt om sidste ~~to~~ frie Udstilling.
De skrive ^{om} Kunst vil jeg ikke skrive.
Jeg erindrer det gamle Ord: „Hvad Hjærtet

er fuldt ^{med} ~~af~~ Cøber Munden over af ^{med} 11

Man skulde paa deres Breve tro at de var
Politikere eller agtværdige Haandværkere.

Naa. Du skriver om Karl Madsen at
han vil komme til at skade os meget;

Kære han har skadet os meget. Han

har ~~er~~ en af mine stærkeste Modstandere,

Og derfor pusler det ret ofte min Hjerne
hvorfor han engang for et Par Aar siden

Drak Dues med mig. Han er som Karl Nielsen

siger af Udseende en Smudsredaktør. Jeg

synes han ^{der} foruden ser pervers ud.

Men naar Manden bliver sat over Udstilling

maa han jo have sin Vilje. Karl Jensen

er hans Svoger, en Smagfuld & Ubetydelighed,

han er for Ubetydelig til at kunne begaa

Smagløsheder. Hammershøj er en god Ven

af mig og vil giøre ham det bedste jeg kan,

han har meget Skønhed i sine Ting. Men

hans Ting virke altid paa mig, som saa

jeg paa et smukt Lig. Jul. Paulsen
er en rigtig rutineret Fyr, som naar
man ser igjennem en Lækker, ^{tillagt} Farve, som
forøvrigt ~~ser~~ oftest har et haarsk Smag,
ellers intet har af Værdi.

En anden Mand som ogsaa er farlig,
for en stor Del af os unge, er Bindebøll.
Tag Dig i agt for ham, jeg tror forøvrigt
han er klædt af og mest til Grin.

En tredje Mand er Krøyer, som under
Venskabsmaske med alle, som den feterede
bedste, største danske Kunstner, som den
fortrinlige Kamerat og Ven og Radikaler,
skader os unge i en utrolig Grad. Fra
mit Samarbejde med ham i Pariserkomiteen
lærte jeg ret hans Sindelag at kende og
Gud skal vide at jeg fandt ofte Lejlighed
til at give ham paa Puklen. Om det var

deraf at han blev syg, tror jeg ikke; men
det hjalp i al Fald til at fremkynde
hans Sydom. Han er Danmarks største
Kunstjeungløj. Tasken spilles i Penselföring,
Et Portræt, værdaaartig, i fire Penselstrøg,
„naar jeg er aller heldigst.“ „Naar ^{han} jeg ikke
er heldig i mit Trik er der ikke meget tilbage.
Han er Ven med Ministeriet, ^{høje} han er Ven
med Akademiet, med Charlottenborg, med
Friestilling o.s.v. Med alle Grossererne,
Thi hat man kan lave Portræt i 4 Strøg,
det kan alle forstaa ~~er~~ maa være storartet.

Fra Juliette har jeg faaet et Par Breve og
de synes at aande af Haab i Anledning
af at jeg kommer tilbage. Det er disse
Familiehistorier som jeg gør mig mest angst
for at komme tilbage. Jeg føler mig i
Grunden saalykkelig her under disse
ensomme Forhold fuldt op af Arbejde, og

med Følelsen af engang at skulle
kunne være sammen med en smuk
Pige som jeg elsker, og sammen med
hvem alt synes at være Harmoni,
— naar jeg blot holder mig fra Danmark.

Hvad for er vokset i mig og ved mig, at
vokset med Energi og med Kamp.

Jeg er nu bekendt med Fredens
Oliegren og med Kærligheds Magt
synes nu alt at vokse uden Anstræn-
gelse. Jeg har kysset Skønhedens
Rødebons yderste Afjörne.

J har det ogsaa godt sammen, alle
J. Mange Hilsner til Din Kone og
Dig selv.

Din Ven

Willum

poste restante

Chamonix France

BREV: 26 SEP 1901. A II. 4 - M